

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

АКАДЕМИЯ

Рег. № 4581р - ....., екз. № ...

Дата: ..... 20 ... г.

РЕЦЕНЗИЯ

по дисертация за придобиване на образователна и научна степен “доктор”, докторска програма “Административно право и административен процес”, професионално направление 3.6. Право,

на тема: “Административноправен режим на митническото разузнаване”,

с автор: Ивайло Петров Младенов, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Публичноправни науки“, факултет “Полиция”, Академия на МВР.

От проф. д-р Йордан Йорданов Пенев, факултет “Полиция”, Академия на МВР, участник в научното жури, съгласно Заповед № 4581з-466/23.05.2019 на Ректора на Академията на МВР.

1. Обща характеристика на дисертацията

Представената дисертация е в общ обем от 245 страници и съдържа въведение, пет раздела, заключение, библиография и приложения. В рамките на творбата са приложени научно обосновани методики за онагледяване на научни данни и съответните им изводи. Разделите на научната разработка са вътрешно балансирани чрез разпределение в точки, съдържанието им отговаря на наименованията им, като изложението е предимно от гледните точки на административното право и административния процес и теорията на управлението.

От този количествен и най-общ качествен аспект трудът съответства на приетите в сферата на обществените науки критерии за дисертация за получаване на образователна и научна степен “доктор”.

Темата на дисертацията е актуална и съществува необходимост от научно изследване по нея.

Текстът на дисертацията, като цяло, притежава научен стил и не съдържа логически противоречия. В изложението не се срещат неаргументирани крайности в научните изводи.

В целия научен труд авторът се опира на действаща нормативна база, функционалната и институционална рамка на системата за митническо разузнаване, като ги подлага обстойно на анализ, необходим за съответните научни изводи. В подкрепа на издигнатите тези, докторанта е използвал данни от различни източници, като се прави съпоставка и анализ между тях.

Чуждото научно авторско мнение е достатъчно отчетливо открито чрез коректно цитиране и съпътстващ коментар.

В дисертацията са използвани световни и национални теоретични достижения в областта на административното право и административния процес и теорията на управлението.

Оформянето на дисертацията не е съобразено напълно с изискванията на стандарта БДС ISO 7144:2011. Например автореферата не е включен във въвеждащата част, въведението е съчетание на предговор от въвеждаща част и въведение от основна част, по смисъла на Стандарта, в приложенията няма въпросници, каквито вероятно са използвани за изследване на съдебни решения и за прилагане на метода на експертните оценки и т.н.

Авторефератът, който е извън кориците на дисертацията точно отразява основните научни достойнства на дисертацията.

2. Структурен анализ на съдържанието

Въведението по съдържание аргументира сполучливо необходимостта и актуалността на дисертационното изследване.

Научно обосновано в тази част са представени предмета, целта, задачите, методите на дисертационното изследване. Разглежданият текст дава достатъчно ясна представа за използвания научен апарат на дисертацията.

Приятно впечатление прави непосредственото обвързване във въведението с предходни научни трудове по темата, които са публикации от настоящото десетилетие на века.

В описанието на методиката на изследване се забелязват слабости. Например от основния текст на дисертацията е ясно, че е приложен метода на експертните оценки, но той не е отбелязан във въведението и съответно няма въпросник в приложение.

Подобна слабост се наблюдава и относно юридическия анализ на съдържанието на съдебни актове. Всъщност и двата метода са приложени системно, а не хаотично, което е коректно да вижда във въведението и приложенията.

Странно защо приложените в дисертацията сравнително-правен и историко-правен анализи не са посочени с тези наименования, които отдавна са приети от юридическата теория, а са обединени от понятието „сравнително-исторически“ не ясно точно какво, защото в предходното изречение на стр. 12 става дума, и за анализ, и за синтез. По-нататък на стр. 21-22, 35 авторът пише за правно-исторически анализ, което показва известна непоследователност в използването на понятията.

Определено положително е разграничаването във въведението на обхвата на научното изследване във времеви, териториален и структурен аспект.

В първия раздел се прави историко-правен анализ на митническото разузнаване както в тясно национален и европейски аспект. В резултат на това в края на всяка от точките в раздела са правят изводи на първо място относно необходимостта от митническо разузнаване и неговото развитие, независимо от особеностите на общественно-политическата уредба на нашата държава и съответстващото конституционно устройство в различни периоди от нейното развитие. На второ място изследването на развитието и настоящото състояние на уредбата на митническото разузнаване на европейско ниво чрез сравнително правен анализ, представлява оценка на оперативната обстановка в този сектор от националната сигурност.

Във втория раздел задълбочено се разглежда същността на митническото разузнаване като непрестанно и последователно протичащ процес със съответните му принципи и юридическа уредба, както и разработените стратегическите насоки за системното институционално и функционално развитие. В обобщение в края на раздела се отчитат тенденциите в развитието на митническото разузнаване в условията на членство в Европейския съюз и ясно очертаваща се динамичност на процесите.

В трети раздел се обследва наличния административен инструментариум, прилаган от митническото разузнаване. Подробно се коментират видовете, формите в тяхното темпорално разположение и методите на събиране на информация и за последващо административно въздействие. В изводите към раздела се съдържат конкретни практически препоръки за подобряване наблюдението върху движението на стоки и оформянето и анализа на резултатите от него. Акцентира се върху разнообразието от методи за събиране на информация и необходимостта за подбор на най-ефективния от тях във всяка конкретна ситуация.

Четвъртият раздел е посветен на структурен анализ на митническото разузнаване в системата на Агенция „Митници“. Детайлно е обсъдено централното и местното ниво на организация и управление на отделните структурни единици и техните функционални възможности. В изводите се съдържат препоръки за прилагане на добри практики, присъщи на полицейските патрули в дейността на мобилните митнически групи, изведени по логически път

В пети раздел се прави опит за правна характеристика на митнически разузнавателни производства. Този опит не е особено сполучлив. Самото понятие „митническо разузнавателно производство“ не е ясно дефинирано. Няма точно обвързване на разглежданото производство с процесуален закон. Не е ясно кога е неговото начало, какъв е срока, с какъв акт приключва, състезателно ли е, има ли стадии, възможности за обжалване, каква е процесуалната форма и т.н.

Заклучението притежава научно обоснована структура, синтезираща резултатите от дисертационния труд, с акцент върху изводите и препоръките. Обемът на изложението е достатъчен с оглед на възприетия подход за формулиране на изводи в края на всяка глава от дисертацията. Недоумение буди отсъствието в заключението на посочване на научни приноси, постигнати в други части на дисертацията.

3. Оценка на научните приноси и въпроси към докторанта

Съответно на хармонизираните научни понятия по Ръководството от Фраскати, задължително при оценка на научни изследвания в Европейският съюз, съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 995/2012 на Европейската комисия (ОВ L 299, 27.10.2012), научните изследвания могат да бъдат фундаментални или приложни. Настоящата дисертация е научно приложна с ясно определени съпътстващи теоретични приноси.

Постигнатите от докторанта оригинални научни приноси са приложни.

От тях най-голямо значение за теорията има извеждането на класификация на способите за събиране на митническа разузнавателна информация от стр. 137 по ясно определен траен признак, а именно тяхната професионална определеност. Този научен принос е демонстрация на мулти научен подход, който представлява тенденция в европейската и световна научна мисъл.

Висока оценка следва да получат резултатите от историко и сравнително правните анализите, изразяващи се в констатации и тенденции. Тези резултати могат да бъдат основа за вземане на управленски решения, които се подсказват в препоръките на дисертацията.

Оригинален е и приноса по изследване на процедури и процесуални документи по различни процесуални закони, като НПК, АПК, ДОПК, ЗАНН, с цел извличане на разузнавателна информация за митнически цели.

Научна приложимост имат и редица организационни предложения за подобрене на функционирането на митническото разузнаване, като например възприемане на добри полицейски практики, разработка на концепция за митническо разузнаване, създаване и поддръжка на съвременна електронна информационна база и др.

Като цяло достоен за похвала е вече споменатия подход за мултинаучно изследване на проблемите, свързани с митническото разузнаване от гледните точки на теориите на правото и управлението, преценявайки действието на правни норми от различни правни отрасли в публичното право. Това е уважителна проява на енциклопедичност в науката, наречена понякога интердисциплинарност, така необходима в днешния динамичен свят.

Считам за необходимо на докторанта да се зададат следните въпроси:

а) Има ли нужда от промяна в Закона за митниците по повод усъвършенстване на митническото разузнаване?

б) Как вижда отношението между понятията митническо разузнаване и митническа оперативно-издирвателна дейност? В Закона за митниците няма легална дефиниция за второто понятие. Към коя легална дефиниция за оперативно-издирвателна дейност се придържа докторанта?

4. Препоръки

а) Необходимо е повече понятийна точност и логическа обвързаност в бъдещи публикации на докторанта.

Така например на стр. 29, 42 се пише за получаване или събиране на оперативни факти. Фактите са част от действителността. Те не могат да се събират или получават. Събират се и се получават данни за факти. По същия начин недоумение буди определението „оперативен“ за факт. Думата е чуждица, на български език превода е „действен“. Може ли факт да е недействен, т.е. да не поражда никакви последици?

В заключението на стр. 206 се препоръчва препоръките да се въведат с подзаконовни нормативни актове или вътрешно ведомствени заповеди. Последната от препоръките се отнася за разработка на концепция за митническо разузнаване. Логическата последователност е друга. Първо се разработва концепция, която е управленски и организационен документ и след това издават нормативни и административни актове за нейното изпълнение.

б) По-добре би било стилът на научно изложение да е по-концентриран с избягване на ненужна употреба на синоними. Науката обича систематиката и точността.

в) В бъдещи научни публикации е подходящо автора да се стреми към още по-подробен коментар на чуждо научно мнение, съпроводен с подходяща аргументация.

г) Препоръчително е в бъдещи юридически научни съчинения авторът да прави въз основата на анализ повече конкретни предложения за подобряване на съществуващи нормативни актове или създаване на нови (*de lege ferenda*).

5. Заключение

Имайки предвид изложеното формирам положителна оценка и считам, че постигнатите научни резултати представляват оригинален принос в науката. Дисертацията показва, че докторанта притежава задълбочени теоретични знания в сферите на административното право и административния процес и на националната сигурност и способности за самостоятелни научни изследвания. Поради тези констатации следва да му се даде образователна и научна степен „доктор“.

Подпис:

София, 09.07.2019г.

Проф. д-р Йордан Пенев